

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ**

**1^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΣΧΟΛΕΙΟ
ΠΕΝΤΕΛΗΣ
«ΚΡΥΣΤΑΛΛΕΙΟ»**

Στο σχολείο μας, το 1^ο Δ.Σ. Πεντέλης-«Κρυστάλλειο», υιοθετούμε πολιτική μηδενικής ανοχής σε κάθε φαινόμενο βίας και εκφοβισμού. Κι αυτό, διότι θεωρούμε πως οι μαθητές πρέπει να «μαθαίνουν» σε ένα ασφαλές, υποστηρικτικό, ανταποκριτικό, δημοκρατικό και συνεργατικό μαθησιακό περιβάλλον και να έχουν αναφαίρετο δικαίωμα στη μάθηση, την προσωπική ανάπτυξη, την ελευθερία και την αξιοπρέπεια. Επιπλέον, ο εκφοβισμός και η βία έχουν πολλές σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, σε αυτόν που τα υφίσταται (θύμα), σε αυτόν που τα προκαλεί (θύτης), σε αυτόν που τα παρατηρεί (παρατηρητής/θεατής), στο πλαίσιο που διαδραματίζονται (σχολείο) και ευρύτερα στην κοινωνία.

Μολονότι οι ερευνητές αποδίδουν διαφορετικούς ορισμούς για τον σχολικό εκφοβισμό, υπάρχουν τέσσερα χαρακτηριστικά του στα οποία φαίνεται να συμφωνεί η πλειονότητα των ερευνητών:

1. Απρόκλητη επιθετική συμπεριφορά,
2. Στοχευμένη συμπεριφορά, με διάρκεια για πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου στο θύμα,
3. Ανισορροπία δύναμης ή εξουσίας μεταξύ «θύτη» και «θύματος»,
4. Εκδήλωση του φαινομένου, συνήθως, μέσα σε οικείες κοινωνικές ομάδες.

Πέραν αυτών, αποτελεί πάγια πεποίθησή μας πως το φαινόμενο αυτό μπορεί να προληφθεί ή να αντιμετωπιστεί ή να αποφευχθεί, αρκεί να υπάρχει η σχετική γνώση, η εμπειρία, η πρόθεση, ο κατάλληλος σχεδιασμός, η στοχοθεσία και οι ανάλογες στοχευμένες δράσεις.

Ο σκοπός του παρόντος πρωτοκόλλου είναι να διασφαλίσει πως ο εκφοβισμός στο σχολείο μας αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά και με συνέπεια. Επίσης, να καθοδηγήσει τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τους μαθητές στην αναγνώριση, την αναφορά και την αντιμετώπιση του εκφοβισμού και της βίας. Απώτερος σκοπός είναι η βελτίωση του μαθησιακού περιβάλλοντος, η εξασφάλιση του παιδαγωγικού κλίματος και η προστασία των δικαιωμάτων όλων των μαθητών μας. Οι άξονες των ενεργειών που αναγράφονται αφορούν τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, το υπόλοιπο προσωπικό του σχολείου, τους γονείς και την κοινότητα (π.χ. δημοτική αρχή, εκπαιδευτικούς και άλλους κοινωνικούς φορείς).

Συγκεκριμένα σε επίπεδο:

- *Σχολείου* (εκτίμηση κινδύνου, πολιτική κατά του σχολικού εκφοβισμού, κώδικας συμπεριφοράς, κλίμα του σχολείου).
- *Εκπαιδευτικών & λοιπού προσωπικού* (ενδυνάμωση, επιμόρφωση, στρατηγικές και δράσεις, παιδαγωγικό κλίμα τάξης, στήριξη ευάλωτων παιδιών, παρατήρηση, αξιολόγηση).
- *Μαθητών* (δεξιότητες πρόληψης, ενδυνάμωση, συμμετοχή, συνεργασία, δράση).
- *Γονέων* (ενδυνάμωση, επιμόρφωση, συμμετοχή, ενεργός εμπλοκή).
- *Κοινότητας* (συνεργασία, ενδυνάμωση).

Αναλυτικότερα:

A. Ενέργειες σε επίπεδο πρόληψης

- Πρόβλεψη μέσω του σχολικού κανονισμού όπου αναγράφεται αναλυτικά ο επιθυμητός κώδικας συμπεριφοράς των μαθητών του σχολείου.
- Μέριμνα για τη διαμόρφωση ενός δημοκρατικού και παιδαγωγικού σχολικού κλίματος στη σχολική κοινότητα.

- Συστηματική παρατήρηση από τους εκπαιδευτικούς σε όλους τους πιθανούς χώρους που συνήθως λαμβάνει χώρα ο εκφοβισμός (αύλιος χώρος, τουαλέτες, διάδρομοι, αίθουσες διδασκαλίας).
- Ενίσχυση των εφημεριών, σε όποιον τομέα ή χώρο παραστεί ανάγκη.
- Υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων ανά τάξη που προωθούν τη συμπερίληψη, την ισότητα, την αποδοχή στη διαφορετικότητα και καλλιεργούν αξίες και σημαντικές κοινωνικές δεξιότητες τους μαθητές μας.
- Υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων που προωθούν την αγάπη, τη συνεργασία τη φιλία, την ενσυναίσθηση και τον σεβασμό στον συνάνθρωπο (π.χ. πρόσκληση συγγραφέων στο σχολείο, δράσεις για την «Αγάπη», υιοθέτηση των παιδιών της Α΄ τάξης από τα παιδιά της Στ΄ τάξης, παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων).
- Παιδαγωγική αξιοποίηση των ημερών για τα δικαιώματα του παιδιού, τον ρατσισμό και τη διαφορετικότητα, την αναπηρία, τη βία, τον σχολικό εκφοβισμό. Επιπλέον, εφαρμογή προγραμμάτων συνεκπαίδευσης, με σκοπό την αρμονική συνύπαρξη σε επίπεδο σχολικής ζωής.
- Οργάνωση σειράς ενδοσχολικών, επιμορφωτικών συναντήσεων των εκπαιδευτικών του σχολείου σχετικές με το φαινόμενο (αναγνώριση - χαρακτηριστικά - συνέπειες - διαχείριση - αντιμετώπιση).
- Κατάρτιση σχεδίου δράσης με τίτλο «*Η παιδαγωγική αξιοποίηση των κοινόχρηστων χώρων του σχολείου*», με σκοπό την αποτροπή, τη διαχείριση και την επίλυση των συγκρούσεων και των διαφωνιών των παιδιών με εποικοδομητικό και παιδαγωγικά αποδεκτό τρόπο.
- Αξιοποίηση της Επιτροπής Διεπιστημονικής Υποστήριξης (ΕΔΥ) του σχολείου μας, ως προς την ενδυνάμωση παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ή συμπεριφορικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και των γονέων τους, μέσω ατομικής ή ομαδικής συμβούλευσης.
- Εκπαίδευση των μαθητών για να μιλούν και να ζητούν βοήθεια από τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς τους, κάποιον έμπιστο ενήλικα ή φίλο τους, όταν διαπιστώνουν πως είναι ή κινδυνεύουν να γίνουν θύματα εκφοβισμού. Επιπλέον, ενεργοποίηση των μαθητών να αναφέρουν στους εκπαιδευτικούς ή τους γονείς τους σχετικά φαινόμενα που υποπίπτουν στην αντίληψή τους.
- Αξιοποίηση δικτύου σχολείων, συνεργαζόμενων σε θέματα πρόληψης, παρατήρησης, διαχείρισης και αξιολόγησης των δυσλειτουργικών συμπεριφορών των παιδιών, συμπεριλαμβανομένου του εκφοβισμού.
- Οργάνωση και λειτουργία σχολής γονέων, με στόχο την ενδυνάμωση στον γονεϊκό ρόλο, την επικοινωνία στην οικογένεια, την οριοθέτηση και τη διαχείριση σχετικών δυσλειτουργικών συμπεριφορών των παιδιών.
- Συνεργασία με φορείς (ΚΕΔΑΣΥ - ΠΕΚΕΣ - Διεύθυνση Π.Ε Β΄ Αθήνας, Δήμος Πεντέλης).

B. Ενέργειες σε επίπεδο διαχείρισης

Άπαξ και το φαινόμενο εκδηλωθεί ή παρατηρηθεί.

- Προσεκτική ακρόαση- από τους υπεύθυνους για τη σχολική βία στη σχολική μονάδα - όλων των εμπλεκόμενων στο περιστατικό/φαινόμενο(θύτης - θύμα -παρατηρητές - παρόντες εκπαιδευτικοί, γονείς κ.λπ) με σκοπό τη συλλογή ακριβών και ουσιαστικών πληροφοριών και λεπτομερειών.
- Αξιολόγηση του περιστατικού προκειμένου να προσδιοριστεί η σοβαρότητα και η κατάλληλη αντιμετώπισή του.

- Ενημέρωση των γονέων όλων των παιδιών που σχετίζονται με το περιστατικό/φαινόμενο, με σκοπό την πληροφόρησή τους για τα γεγονότα, την ανίχνευση πιθανών αιτιών, τη διαχείριση και την αντιμετώπιση που θα ακολουθηθεί από το σχολείο και τις ενέργειες που πρέπει να κάνουν ώστε να βοηθηθεί το παιδί.
- Αξιοποίηση της ΕΔΥ για περαιτέρω διαχείριση της κατάστασης, την ατομική ή ομαδική συμβούλευση των γονέων και των παιδιών, καθώς και τη δόμηση του Ψυχο- εκπαιδευτικού Προγράμματος Παρέμβασης όπου χρειάζεται να εφαρμοστεί.
- Ενημέρωση και ενεργός εμπλοκή του Συλλόγου Διδασκόντων.
- Εφαρμογή του προγράμματος παρέμβασης, με πιθανούς άξονες:
  - Ψυχο-εκπαίδευση γονέων μέσω ατομικής συμβούλευσης/συμβουλευτικής.
  - Ενδυνάμωση του θύματος και βοήθεια για τη διαχείριση των πιθανών συνεπειών του εκφοβισμού. Ανίχνευση των αιτιών της συμπεριφοράς του (θυματοποίησης).
  - Συναντήσεις με τον «θύτη» προκειμένου να κατανοήσει τις επιπτώσεις της συμπεριφοράς του στην καθημερινότητα και τη ζωή του άλλου (σωματικός/ψυχικός πόνος) και να ανιχνευθούν πιθανές αιτίες ή εκλυτικοί παράγοντες που οδήγησαν στη συγκεκριμένη συμπεριφορά.
  - Δέσμευση του «θύτη» ότι θα σταματήσει τον εκφοβισμό.
  - Παρακολούθηση του περιστατικού ώστε να διασφαλιστεί πως έχει λάβει οριστικό τέλος.
  - Ενεργοποίηση άλλων συνεργαζόμενων φορέων, με σκοπό την παροχή βοήθειας, εφόσον χρειαστεί.
  - Αξιολόγηση της παρέμβασης και αναστοχασμός.
- Συνεργασία με τους φορείς: Σχολικός Σύμβουλος, ΚΕΔΑΣΥ, Διεύθυνση Εκπαίδευσης Π.Ε Β' Αθήνας.

Οι υπεύθυνοι για τη σχολική βία στο σχολείο

Ο Σύλλογος Διδασκόντων